

kinderdagverblijf
DE SPEELHOEVE
Geeft kinderen de ruimte

Hygiëne protocol

Opgesteld door:
M.J. Hamersma-Ploegstra
Versie 2017.1
25-10-2017

Voorwoord

Dit hygiëneprotocol is opgesteld om gezondheidsrisico's door eventuele overdracht van ziektekiemen en een slecht binnen- en buitenmilieu zo klein mogelijk te maken. Kinderdagverblijf De Speelhoeve neemt de verantwoording om de medewerkers en ouders op de hoogte te stellen van dit protocol. De medewerkers ondersteunen elkaar in het handelen volgens dit protocol.

Inhoud

1. Handen wassen; kinderen
2. Handen wassen; leiding
3. Wondjes/wondverzorging
4. Niezen
5. Verschonen
6. Voeding
7. Gebruik en schoonmaken spenen (fles- en fopspenen)
8. Verschonen van bedden en gebruik van hoofdluier en slaapzakken
9. Speelgoed
10. Neussnuiten zakdoeken
11. Gebruik washandjes
12. Verkleedkleding en knuffels
13. Spelen met water/zwembadjes
14. Binnenmilieu
15. Buitenmilieu
16. Medicijnverstrekking
17. Dieren
18. Schoonmaken
19. Risico's gerelateerd aan de agrarische sector

1. Handen wassen; kinderen

- Er wordt voor gezorgd dat kinderen schone handen hebben voordat ze gaan eten.
- Kinderen wassen hun handen of de handen worden schoongemaakt aan tafel met een washand.
- Aan kinderen wordt geleerd dat ze hun handen wassen en drogen na toiletgebruik.
- In de sanitaire ruimte wordt een handdoeklijst opgehangen en ingevuld, om bij te kunnen houden wanneer een handdoek verwisseld is.

2. Handen wassen; leiding

- Direct na het verschonen worden de handen schoongemaakt met desinfecterende gel. Na een verschoonronde worden de handen gewassen.
- Handen worden gewassen na contact met lichaamsvochten zoals speeksel, snot, braaksel, ontlasting, wondvocht of bloed.
- Handen worden gewassen na contact met vuile was of afval.
- Handen worden gewassen voor het aanraken van voedsel.
- Handen worden gewassen voor het eten of helpen met eten.
- Handen worden gewassen voor wondverzorging.
- Handen worden gewassen voor het aanbrengen van zalf of crème.
- Handen worden gewassen na hoesten, niezen en snuiten, indien deze vies zijn.
- Handen worden gewassen na toiletgebruik.
- Kinderen drogen hun handen met wegwerpdoekjes of schone handdoek

3. Wondjes/wondverzorging

- Er wordt voorkomen dat een kind met een koortslip anderen zoent.
- Pus/wondvocht wordt voordat het gaat lekken gedept, met bv. een wattenstaafje.
- Speelgoed waarmee een ziek kind heeft gespeeld, wordt (zo mogelijk) gereinigd voordat andere kinderen het gebruiken.
- Bij kinderen die aan wondjes en/of blaasjes krabben, wordt extra aandacht aan handhygiëne besteed.
- Handen worden gewassen voor en na wondverzorging.

4. Niezen en hoesten

- Er wordt de kinderen aangeleerd om de hand voor de mond te doen als ze moeten niezen en/of hoesten.
- De leiding schat in of het kind de handen moet wassen na het niezen en/of hoesten.

5. Verschonen

- Het aankleedkussen wordt vervangen zodra het tijk beschadigingen vertoont.
- Na het verschonen wordt het aankleedkussen schoongemaakt met vochtigfe schoonmaakdoekjes.
- Poepluiers worden eerst in een plastic zakje gedaan, alvorens ze in de container te gooien.
- De leiding zorgt ervoor dat kinderen niet met het potje spelen.
- Het potje wordt meteen na gebruik gereinigd met allesreiniger.
- Handen worden gewassen voor en na het aanbrengen van zalf/crèmes (bijvoorbeeld Sudocrème).

6. Voeding

- Voedsel wordt in een schone omgeving bereid met schoon keukenmateriaal
- De houdbaarheidsdatum van producten wordt voor ieder gebruik gecontroleerd.
- Een interne verbruiksdatum wordt na de ontvangst, de bereiding of het ontdooien van producten genoteerd.
- Gekoelde producten die langer dan dertig minuten buiten de koelkast zijn geweest worden weggegooid.
- Gekoelde producten worden na aflevering of aankoop direct in de koelkast opgeborgen.
- Gekoelde producten worden onder de 7°C bewaard.
- Producten worden vlak voor gebruik uit de koelkast gehaald.
- Zuigelingenvoeding en moedermelk worden onder de 4°C bewaard.
- Moedermelk wordt niet in de koelkastdeuren geplaatst.
- Ouders worden geïnstrueerd geen bederfelijke voedingsmiddelen mee te nemen die langer dan 30 minuten buiten de koelkast zijn geweest.
- Eenmaal ontdooide moedermelk wordt binnen 24 uur verstrekt.
- Zuigelingenmelk wordt alleen in poedervorm toegestaan.
- Bevroren moedermelk wordt in de koelkast of in de flessenwarmer ontdooit.
- Flesvoeding (moedermelk & zuigelingenvoeding) staat tijdens het voeden niet langer dan één uur buiten de koeling.
- Flesvoeding wordt klaargemaakt op een plek die strikt gescheiden is van de verschoonplek
- Resten flesvoeding wordt weggegooid.
- Voor zuigelingenvoeding dat voor de hele dag bereid wordt, wordt gekookt water (dat voor gebruik afgekoeld is) gebruikt.
- Kinderen hebben per maaltijd hun eigen servies en bestek.
- Drinkbekers en bestek worden na ieder gebruik afgewassen.
- Meegebrachte poedermelk wordt direct gebruikt.

7. Gebruik en schoonmaken spenen (fles en fopspenen)

- Ieder kind heeft een eigen flessenspeen.
- Flessenspenen worden na gebruik 8 minuten uitgekookt en de flessen worden afgewassen
- De schone flessen worden op hun kop, op een schone handdoek bewaard.
- Flessenspenen worden na elk gebruik schoongemaakt; met het flessenborsteltje. De speen wordt los geduwd zodat de randen ook schoon worden.
- Moedermelkspenen niet gebruikt voor andere kinderen, dan de naam dat er op staat.
- Fopspenen worden elke donderdag uitgekookt.
- Fopspenen worden apart in bakjes opgeborgen.

8. Verschonen van bedden, gebruik hoofdluier en slaapzakken

- Kinderen hebben, zo mogelijk, vaste slaapplekken.
- Er worden persoonsgebonden hoofdluiers gebruikt. Elk kind heeft, voordat het in bed gelegd wordt, een schone hoofdluier.
- Bedden worden één keer in de twee weken verschoond.
- Zichtbaar vuil beddengoed wordt direct verschoond.
- Indien een kind een besmettelijk virus (bv. oogontsteking) met zich mee draagt, wordt het bed na gebruik direct verschoond.
- Bij het verschonen van het bed wordt het matras omgedraaid.
- Dekbedden en dekens worden één keer per maand gewassen.
- De leiding ziet er op toe dat kinderen eigen slaapzakken hebben. Reserve slaapzakken worden na elk gebruik in de was gedaan.

9. Speelgoed

- De leiding vervangt beschadigd speelgoed direct.
- Speelgoed voor binnen en voor buiten wordt gescheiden gebruikt.
- Speelgoed wordt in afgesloten kasten opgeborgen of de open kasten met speelgoed zijn stofvrij.
- Zichtbaar verontreinigd speelgoed wordt direct gereinigd.
- Er wordt geen speelgoed mee naar het toilet genomen

10. Neussnuiten, gebruik van de zakdoek

- We gebruiken voor het neussnuiten papieren zakdoekjes. Het gebruik is eenmalig.
- Vieze zakdoekjes worden niet terug gestopt in de doos of in een kopje etc.

11. Gebruik van washandjes

- Washanden worden één keer gebruikt en gaan dan de was in. Washanden met bloed worden eerst uitgespoeld voor het gewassen wordt.

12. Verkleedkleding en knuffels

- Verkleedkleden en knuffels worden maandelijks gewassen. Dit wordt afgevinkt op een schoonmaaklijst.
- Wanneer zieke kinderen met verkleedkleden spelen, worden de kleden extra gewassen
- De verkleedkleden worden op 60°C gewassen of verkleedkleden die op 40°C gewassen worden, worden na het wassen in de droger gedroogd.
- Knuffels en stoffen speelgoed worden maandelijks op 60°C gewassen.

13. Spelen met water/zwembadjes

- Voor kinderen die nog niet zindelijk zijn, worden zwemluiers gebruikt.
- Wanneer het badje niet gebruikt wordt, wordt deze droog opgeborgen.
- Het water wordt dagelijks verschoond.
- Het water wordt na tussentijdse vervuiling (door bijvoorbeeld vogelpoep) gedurende de dag ververs.
- Voor gebruik in het badje wordt het juiste speelgoed gekozen.
- De leiding ziet er op toe dat kinderen niet eten of drinken in het zwembadje.

14. Binnenmilieu

- Er wordt extra geventileerd tijdens bewegingsspelletjes.
- Gedurende de nacht wordt geventileerd.
- Ramen of ventilatieroosters zijn geopend en vrij gehouden.
- De temperatuur wordt regelmatig gecontroleerd en is in de verblijfsruimte niet lager dan 17°C.
- De temperatuur in de verblijfsruimte wordt op 20°C ingesteld en het ventilatiegedrag wordt aangepast wanneer de temperatuur oploopt.
- Ramen van te warme ruimtes, waar zon op staat, worden van een zonwering voorzien.
- De ramen en deuren worden wijd open gezet, als de temperatuur binnen oploopt boven de 25°C.
- Er zijn horren geplaatst voor de ramen om vliegen en/of wespen buiten te houden.
- Er worden alleen kortpolige vloerkleden gebruikt.
- Niet wasbare textiel (zoals kussens of matrassen) wordt van een mijtenwerende hoes voorzien.
- Textiel wordt op minimaal 60°C gewassen.

- Er worden geen tweedehands gestoffeerde meubels aangeschaft.
- De vloer en het meubilair wordt dagelijks gereinigd.
- Zichtbaar verontreinigde ruimtes worden direct schoongemaakt
- Er worden geen sterk geurende producten gebruikt.
- Er worden geen wasbenzine, terpentine, verfabijtmiddelen of andere chemicaliën met oplosmiddelen gebruikt.
- Er wordt alleen lijm op waterbasis gebruikt.
- Er wordt geen verf, vlekkenwater of boenwas gebruikt waar kinderen bij zijn.
- In ruimtes met kinderen worden geen spuitbussen (verf, haarlak en luchtverfrissers) gebruikt.
- Ventilatioeroosters worden minimaal 3- maandelijks gereinigd.
- Er wordt stofvrij schoolkrijt gebruikt
- Schoolborden worden met een vochtige doek schoongemaakt

15. Buitenmilieu

- Er wordt voorkomen dat kinderen eten of drinken in de zandbak.
- Indien nodig worden uitwerpselen van honden en katten met ruim zand uit de zandbak geschept.
- Er wordt voorkomen dat honden en katten toegang hebben tot de zandbak.
- De leiding ziet er op toe dat kinderen hun handen wassen na het spelen in het zand.
- Het zand wordt verschoond als uitwerpselen van honden of katten in het zand worden aangetroffen, die er langer dan 3 weken in hebben gelegen.
- Groepsleiding ziet er op toe dat kinderen beschermende kleding dragen bij wandelingen in bossen.
- Kinderen worden op teken en tekenbeten gecontroleerd als ze rondom struiken hebben gespeeld.
- Bij overlast wordt een hor voor raam of deur geplaatst om insecten te weren.
- Buiten wordt zoet eten of drinken beperkt.
- Plakkerige handen en monden bij buitenspelende kinderen worden direct schoongemaakt.
- Bij buiten drinken wordt een beker direct leeggedronken en niet laten staan
- Bij extreme hitte wordt de duur van het buitenspelen beperkt en wordt het spel aangepast, zodat grote inspanning wordt vermeden.
- Bij hoge temperaturen wordt extra drinken aangeboden.
- Er wordt voor kinderen anti- zonnebrandmiddel met tenminste factor 20 gebruikt, dat beschermt tegen UVA en UVB straling.
- Kinderen worden om de twee uur opnieuw ingesmeerd.
- Tussen 12.00 en 15.00 uur wordt er zoveel mogelijk in de schaduw gespeeld.
- Kinderen onder de twaalf maanden worden niet aan direct zonlicht blootgesteld.
- Kinderen dragen zoveel mogelijk een T-shirtje en een zonnehoedje als ze buitenspelen.
- Kinderen worden op teken en tekenbeten gecontroleerd als ze rondom struiken hebben gespeeld
- Bij extreem lage temperaturen wordt de duur van het buiten spelen beperkt .
- Er wordt voor goede kleding gezorgd als het erg koud is.
- Planten met harige bladeren (geraniums of kaaps viooltjes) worden verwijderd

16. Dieren

- Bij bezoek aan dieren is er steeds voldoende begeleiding aanwezig.
- Als dieren gevoerd worden, is er voldoende toezicht.
- Dieren worden alleen in de groepsruimtes toegelaten als uit een inventarisatie blijkt dat er geen kinderen zijn met een allergie voor huisdieren

- De pedagogisch medewerker ziet er op toe dat kinderen na contact met dieren hun handen wassen
- Lammerende/kalverende dieren worden afgescheiden van andere dieren
- Kinderen komen niet bij kalverende / lammerende dieren en pasgeboren dieren
- Kadavers en nageboorten worden verwerkt volgens de regelgeving
- Zieke dieren worden afgescheiden van gezonde dieren
- Kinderen komen niet in hokken / ruimtes met zieke dieren
- Er wordt een logboek bijgehouden met o.a. de aantallen en soorten dieren, veterinaire controle, eventuele ziekten van de dieren en ingestelde therapie
- Dieren worden volgens voorschrift dierenarts gevaccineerd

17. Medicijnen

- Medicijnen worden zo nodig in de koelkast bewaard.
- Medicijnen worden in de originele verpakking met houdbaarheidsdatum bewaard.
- De houdbaarheidsdatum van het medicijn wordt voor toediening gecontroleerd
- Er worden alleen medicijnen verstrekt die thuis al eerder verstrekt zijn.
- De leiding laat ouders een overeenkomst gebruik geneesmiddelen invullen, voordat medicijnen worden verstrekt. Zonder juist ingevuld formulier, worden er dus géén medicijnen verstrekt.
- Indien ouders het nodig achten dat er paracetamol wordt verstrekt, vullen zij het daarvoor bestemde formulier in.
- De thermometer wordt voor en na ieder gebruik gereinigd.
- Voor en na het smeren van crèmes/zalfjes worden de handen gewassen. Of er wordt een wegwerphandschoen of doekje gebruikt.
- Bij elk contact met bloed, wondvocht of lichaamsvocht die zichtbaar met bloed is vermengd wordt wegwerphandschoenen gebruikt. Het verontreinigde oppervlak wordt schoongespoeld (met allesreiniger) en nagedroogd.
- Met bloed bevulde kleding en linnengoed wordt op 60°C gewassen.
- Pleisters worden regelmatig verwisseld.
- Wondjes worden met een waterafstotende pleister afgedekt.
- De leiding wast voor- en na wondverzorging de handen.
- Bij bijtincidenten waarbij bloed vrij komt wordt binnen 24 uur contact opgenomen met de huisarts of GGD.

18. Schoonmaken

- Dagelijks wordt het kinderdagverblijf schoongemaakt. De vloeren worden gestofzuigd en gedweild, de afvalbakken worden geleegd, de toiletten worden gereinigd, de kranen en de verschoontafel worden gereinigd.
- De vaatdoek wordt na gebruik met heet stromend water uitgespoeld.
- Bij zichtbare verontreiniging, na vuile klusjes en minimaal elk dagdeel wordt een schone vaatdoek gepakt.
- Etenresten worden afgesloten bewaard en kruimels worden direct opgeruimd
- Uitwerpselen van ongedierte worden direct opgeruimd.
- Bij overlast van vliegen wordt een vliegenlamp gemonteerd op de plaats waar vliegen het gebouw binnen komen.
- Er wordt gewerkt met een schoonmaakschema
- De (afgesloten) afvalbakken worden dagelijks geleegd

19.Risico's gerelateerd aan de agrarische sector

- Mogelijke dierziekten (zoönosen) en de bijbehorende besmettingswegen zijn geïnventariseerd
- De mestopslag is niet toegankelijk voor kinderen en goed gescheiden van de buitenspeelruimte en eetgelegenheid
- Voor het vervoeren van mest worden aparte kruiwagens gebruikt.
- Paden en gebieden waar kinderen komen worden vrijgehouden van mest
- Paden en gebieden waar kinderen komen worden vrijgehouden van mest
- Dieren komen niet op de buitenspeelplaats
- Dierverblijven worden schoongehouden
- Drink- en voederbakken staan buiten bereik van kinderen
- Kinderen hebben alleen toegang tot het dierverblijf onder toezicht
- Kinderen consumeren geen (producten van) rauwe melk of rauwe eieren

Protocol prik- , spat- snij- en bijtaccidenten

Een prik-, spat-, snij- en bijtaccident is een gebeurtenis waarbij iemand op zodanige wijze in contact komt met bloed, dat hij of zij risico loopt besmet te worden met Hepatitis B, Hepatitis C en/of HIV. Bij een dergelijk accident wordt de huid door een voorwerp waaraan bloed kleeft, zoals een injectienaald, beschadigd. Hierbij kan 'bloed-op-bloed'-contact zijn ontstaan. Er kunnen dan virussen op u zijn overgedragen. Ook bijtverwondingen kunnen leiden tot bloed-op-bloed-contact en tot virusoverdracht.

Welke virussen zijn van belang?

De belangrijkste virussen die door bloed-op-bloed contact kunnen worden overgedragen zijn:

- het hepatitis B virus (HBV);
- het hepatitis C virus (HCV) en
- het humaan immunodeficiëntie virus (HIV).

Belangrijkste eerste stappen na een prik-, spat-, snij- of bijtaccident

Zorg direct na het accident voor een goede wondverzorging:

- laat de wond goed doorbloeden;
- spoel de wond met water en of fysiologisch zout;
- desinfecteer de wond met alcohol 70% (al dan niet met chloorhexidine of jodium);
- bij contact met de slijmvliezen of ogen spoelt u direct en zo goed mogelijk met water of fysiologisch zout.

Neem na het incident zo snel mogelijk, bij voorkeur direct na de gebeurtenis telefonisch contact op met huisartsenpraktijk It Noard, dr. T. Bakker, waarbij De Speelhoeve is aangesloten. Spoednummer (0515) 433 652